

Onderbouwing toepassing artikel 2.32 lid 1 sub b Aanbestedingswet

De gemeente Almere is voornemens de opdracht voor het uitvoeren van kwalitatieve beoordelingen en technische inspectie van hulpmiddelen te gunnen middels een onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande aankondiging, op grond van artikel 2.32 lid 1 sub b Aanbestedingswet 2012 juncto onder 2 (Aw). Deze bepaling staat toe dat zonder voorafgaande aankondiging wordt gegund indien om technische redenen geen mededinging mogelijk is.

De gemeente past deze uitzonderingsgrond restrictief toe, en onderbouwt dit besluit transparant en objectief. Uit marktonderzoek blijkt dat uitsluitend één partij, de huidige leverancier MAAZ, de opdracht kan uitvoeren. De integrale aard van de dienstverlening, in combinatie met de eisen aan onafhankelijkheid en technische deskundigheid, maakt dat er géén redelijk alternatief of substituut op de markt beschikbaar is.

1. Juridisch kader en restrictieve toepassing

Artikel 2.32 lid 1 sub b Aw bepaalt:

“De aanbestedende dienst kan de onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande aankondiging toepassen indien, wegens het ontbreken van concurrentie om technische redenen, uitsluitend een bepaalde ondernemer de opdracht kan uitvoeren.”

Lid 3 van eerder genoemd artikel bepaalt dat het gestelde onder 2 uitsluitend van toepassing is indien er geen redelijk alternatief of substituut bestaat en het ontbreken van de mededinging niet het gevolg is van een kunstmatige beperking van de voorwaarden van de aanbesteding.

Toepassing van deze uitzondering is alleen toegestaan als cumulatief is voldaan aan:

- a. De aanbestedende dienst moet bewijzen dat er technische redenen zijn en dat die redenen het volstrekt noodzakelijk maken dat de dienst aan MAAZ moet worden gegund;
- b. Dat er geen concurrentie op de markt is, mag niet het gevolg zijn van een kunstmatige beperking van de voorwaarden van de aanbesteding;
- c. Er is geen redelijk alternatief of substituut beschikbaar.
- d. Tot slot wordt dit artikel veelal gebruikt indien de overeenkomst voor een beperkte tijd wordt gesloten.

2. Toelichting opdracht en technische verwevenheid

Ad a. De opdracht betreft een geïntegreerde dienstverlening waarin technische controle van hulpmiddelen, cliëntgerichte passendheidsbeoordeling, klanttevredenheidsonderzoek en een onafhankelijke ombudsmanrol onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Deze integratie is noodzakelijk om tot een betrouwbare, efficiënte en onafhankelijke kwaliteitsbewaking te komen in het kader van de Wmo-verantwoordelijkheid van de gemeente.

Ad b. De integratie is uitdrukkelijk geen kunstmatige samenvoeging van opdrachten, maar een logisch geheel gebaseerd op de inhoudelijke en technische samenhang tussen de werkzaamheden. Juist de combinatie van deze elementen maakt de dienstverlening effectief, en garandeert de onafhankelijkheid van het oordeel richting zowel cliënt als leverancier.

Splitsing van de opdracht (in bijvoorbeeld een opdracht die ziet op de technische controle van de hulpmiddelen) en (een opdracht die betrekking heeft op de onafhankelijke ombudsmanrol) leidt niet tot marktwerking want er is maar één partij die zowel de onafhankelijke technische controle als de ombudsmanrol kan aanbieden. Een leverancier kan immers niet zijn eigen hulpmiddelen controleren want dan keurt hij zijn eigen producten en is daarmee niet onafhankelijk. Een concurrent die andere middelen levert, kan ook geen (onafhankelijke) technische keuringen uitvoeren m.b.t. hulpmiddelen die hij zelf niet levert (vergelijk het met de auto's van Mercedes worden niet gekeurd door technici van BMW en omgekeerd). De huidige leverancier, MAAZ, vervult in deze specifieke markt de rol van monopolist.

Ad c. Uit marktonderzoek blijkt dat er geen andere marktpartij is die deze combinatie van technische inspectie, cliëntgerichte beoordeling en onafhankelijke ombudsmanfunctie aanbiedt. De gemeente heeft actief onderzocht of andere aanbieders beschikbaar zijn:

- Er is telefonisch en schriftelijk contact geweest met andere gemeente (waaronder Arnhem) die vergelijkbare diensten afnemen maar ook zij kwamen uit bij MAAZ.
- Alleen de huidige leverancier MAAZ heeft gereageerd op de marktconsultatie.

d. Tijdelijkheid en proportionaliteit

De toepassing van artikel 2.32 is tijdelijk van aard. De looptijd wordt afgestemd op de looptijd van de aanbesteding hulpmiddelen (3 + 2 + 2 jaar), met in de overeenkomst bepalingen dat bij elke verlenging opnieuw wordt getoetst of er nog sprake is van een monopolie. Deze toets wordt uitgevoerd door CLM, beleid Zorg & Welzijn, en inkoop, eventueel met externe ondersteuning.

De opdracht wordt vrijwillig transparant gepubliceerd. De gemeente stelt een plafondbudget vast. De onzekerheid over de omvang van het werk maakt dat het technisch geen raamovereenkomst is, maar een reguliere overheidsopdracht met vaste inhoud en variabele inzet.

5. Conclusie

Het is bepleitbaar om te stellen dat de gemeente Almere voldoet aan de vereisten van artikel 2.32 lid 1 sub b Aw en

- dat er slechts één ondernemer is die, om technische redenen, deze geïntegreerde opdracht kan uitvoeren;
- dat er geen redelijk alternatief of substituut beschikbaar is;
- en dat er sprake is van objectieve, transparante, proportionele en tijdelijke toepassing.

Om deze redenen wordt voorgesteld over te gaan tot toepassing van de onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande aankondiging.